

KOLEGIUM SĘDZIÓW

POLSKIEGO ZWIĄZKU SZACHOWEGO

00-454 WARSZAWA, ul. Czerniakowska 126a

Tel/fax: (0-22) 841 41 92 tel/fax: (0-22) 841 94 60

e-mail: biuro@pzszech.org.pl oraz a.filipowicz@szachista.com

witryna: <http://www.pzszech.org.pl>

Warszawa, 2 stycznia 2009 r.

Biuletyn Nr 1-2009

KONFERENCJA – SPRAWOZDANIA – SZKOLENIE

Opracował: IA Andrzej Filipowicz

Spis treści

Kolegium Sędziów w Krakowie, 13 XII 2008

Egzamin sędziowski w Krakowie, 13 XII 2008

XXIV Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych, Kraków 2008

Materiały szkoleniowe

Relacja IA Ulricha Jahra z XXIV Konferencji Sędziów Szachowych

Kolegium Sędziów - Kraków, 13 XII 2008 r.

Tradycyjnie przed rozpoczęciem kolejnej Konferencji Sędziów Szachowych odbyło się posiedzenie Kolegium Sędziów z udziałem IA Andrzeja Filipowicza, IA Zenona Chojnickiego, IA Zygmunta Rylla, IA Andrzeja Irlika, FA Bogdana Obrochty i IA Witalisa Sapisa. Nieobecność FA Adama Curyły była usprawiedliwiona. Przewodniczący kolegium IA Andrzej Filipowicz podkreślił dokonania kolegium w ostatniej kadencji i podziękował Członkom kolegium za owocną czteroletnią współpracę w latach 2004-2008. Sprawozdanie z działalności kolegium ukazało się w Biuletynie Sędziowskim Nr 2-2008.

Następnie omówiono dwa przypadki apelacji do Kolegium Sędziów PZSzach. **Pierwszy wniosek** przesłany przez MUKS-W Komandorię dotyczył weryfikacji wyniku partii Zb. Szymański – P. Śron na 0-1, oraz meczu Komandoria – Raszyn na 6-0. Problem sprowadzał się do tego, że w trakcie rozgrywania partii zawodnik Szymański korzystał z telefonu komórkowego na korytarzu obok sali gry, co naturalnie skutkuje natychmiastową przegraną, zgodnie z art. 12.2 Kodeksu Szachowego i taki wynik partii został podpisany przez obydwóch zawodników, a protokół meczowy - przez kapitanów. Jednak kilka godzin po meczu zainteresowany zawodnik, będący również kapitanem drużyny, zaprotestował przeciwko podpisanym wynikom, uważając, że

korzystał z komórki poza salą gry (co nie ma znaczenia), a jego pozycja była elementarnie wygrana, co faktycznie miało miejsce.

Sędzia główny orzekł w tej partii wynik 0-0, niewłaściwie interpretując art. 12.2b Kodeksu, który rzeczywiście zaleca w takich przypadkach ustalenie wyniku punktowego przeciwnika, ale pole działania sędziego jest ograniczone tylko do stwierdzenia, że przeciwnik ma czy nie ma siły matującej, przy najgorszej grze partnera. Taki zawodnik otrzymuje jeden względnie pół punktu, a zawodnik P. Śron miał siłę matującą. Dlatego wynik partii powinien być zgodny z protokołem 0-1 (mecz 6-0) i taką decyzję podjęło w międzyczasie Kolegium Sędziów Wielkopolskiego Związku Szachowego, co Kolegium Sędziów PZSzach przyjęło do wiadomości.

Drugi wniosek złożył IA Andrzej Szewczak, sędzia główny Międzywojewódzkich Mistrzostw Juniorów w Szachach, który wystąpił o wprowadzenie zakazu powierzenia Panu Stanisławowi Góreckiemu funkcji sędziego na turniejach szachowych organizowanych przez Mazowiecki Związek Szachowy. Zdaniem IA Szewczaka na tych zawodach, rozegranych w Sękocinie 13-19.10.2008 r., p. Górecki nie wywiązywał się należycie ze swoich obowiązków oraz nie wypełniał poleceń sędziego głównego. IA Andrzej Szewczak przytoczył przykłady niewłaściwego zachowania się sędziego na sali gry, które jednak nie dotyczyły sędziowskich decyzji.

Kolegium po przedyskutowaniu wniosku podjęło decyzję o wszczęciu postępowania w tej sprawie głosami +5 =1 -0. Podjęcie decyzji wymaga jednak przesłuchania strony obciążonej zarzutami. Kwestia zostanie powierzona jednemu z członków kolegium wybranemu na Konferencji Sędziowskiej w Krakowie.

Egzamin sędziowski w Krakowie 2008

Do egzaminu przystąpiło 5 sędziów, trzech na klasę państwową i dwóch na klasę pierwszą. Testy obejmowały przepisy gry i turniejowe oraz kojarzenia par i obliczania norm na tytuły.

Komisja Egzaminacyjna w składzie

IA Andrzej Filipowicz - przewodniczący
IA Andrzej Irlik
IA Zygmunt Ryll

Wyniki egzaminu

L.p.	Nazwisko i imię	Na klasę	Miasto	Wynik egzaminu
1	Mokwa Marek	państwową	Tczew	pozytywny
2	Ziółkowski Bolesław	państwową	Rudnik n/Sanem	pozytywny
3	Brożek Łukasz	państwową	Katowice	pozytywny
4	Stefaniak Tomasz	pierwszą	Kielce	pozytywny
5	Makara Mieczysław	pierwszą		pozytywny

SPRAWOZDANIE
z XXIV Ogólnopolskiej
Konferencji Sędziów Szachowych
Kraków, 13-14 grudnia 2008 roku

Organizator

Kolegium Sędziów Małopolskiego Związku Szachowego
na zlecenie kolegium Sędziów Polskiego Związku Szachowego

Kolegium Sędziów Małopolskiego Związku Szachowego
- przewodniczący IA Andrzej Irlik, tel. 0509-740-890
e-mail: airlik@poczta.onet.pl

Małopolski Związek Szachowy - prezes Jan Kusina
Info: Jan Kusina tel./fax (0-12) 411-48-01
e-mail: jkusina@mzszech.l.pl

Miejsce obrad, zakwaterowania i wyżywienia

Zakwaterowanie i obrady

- Hotel "Optima", 30-646 Kraków, ul. Malborska 65.
tel. (012) 655 17 49, (012) 655 07 70
tel/fax (012) 655 06 84
www.optima.krakow.pl

Terminarz

Sobota, 13 grudnia 2008, godz. 15.00-20.00

Sprawozdanie, dyskusja oraz wybory przewodniczącego i 7 członków kolegium Sędziów na lata 2008-2012. Informacje z Kongresu FIDE w Dreźnie, m.in. nowe przepisy gry FIDE, rankingowe i nadawania tytułów.

Niedziela, 14 grudnia 2008, godz. 9.00 - 13.00

Nowe przepisy FIDE - gry, kwalifikacyjne i rankingowe. Tematy szkoleniowe - nowości w polskich i zagranicznych programach kojarzenia par oraz nowości w zakresie sprawozdawczości turniejowej w kraju i w FIDE.

Uczestnictwo w Konferencji - prawa delegatów

W Konferencji, na prawach delegatów, mogli uczestniczyć wszyscy sędziowie klas: pierwszej, państwowej, FIDE i międzynarodowej FIDE, pod warunkiem

posiadania licencji sędziowskiej klasy centralnej oraz uregulowania opłaty sędziowskiej za rok 2008.

PROTOKÓŁ
XXIV Ogólnopolskiej Konferencji
Sędziów Szachowych
Kraków, 13-14 XII 2008 roku

Protokołował: FA Ryszard Ewert (Kraków)

W XXIV Konferencji uczestniczyło 54 sędziów, którzy zgodnie z załączoną listą obecności reprezentowali 12 związków wojewódzkich, w tym jeden sędzia OP i SK; 2 sędziów z LD i PO; 3 sędziów z DS; 4 sędziów z SL, PK i WP; 5 sędziów z LU; 6 sędziów z KP; 10 sędziów z MA i 12 sędziów z MP. Tytuły uczestników - 12 sędziów IA, 17 sędziów FA, 12 sędziów klasy państwowej i 13 sędziów klasy pierwszej.

Lista uczestników Konferencji w Krakowie, 13-14 XII 2008

1	Chojnicki Zenon	IA	PK
2	Czajka Zbigniew	IA	MA
3	Delega Tomasz	IA	MA
4	Filipowicz Andrzej	IA	MA
5	Irlik Andrzej	IA	MP
6	Jahr Ulrich	IA	KP
7	Popławski Tadeusz	IA	LU
8	Ryll Zygmunt	IA	MP
9	Sapis Witalis	IA	PO
10	Siwik Rafał	IA	DS
11	Szewczak Andrzej	IA	MA
12	Więckowski Ryszard	IA	DS
13	Bakalarz Leszek	FA	SK
14	Brustman Agnieszka	FA	MA
15	Bysiewicz Marian	FA	PK
16	Cichorz Stanisław	FA	MP
17	Curyło Adam	FA	SL
18	Ewert Ryszard	FA	MP
19	Hałubek Stefan	FA	DS
20	Kopydłowski Waldemar	FA	WP
21	Kornasiewicz Stanisław	FA	SL
22	Królikowski Ryszard	FA	MA
23	Kusina Aleksander	FA	MP

24	Obrochta Bogdan	FA	SL
25	Prus Marek	FA	MA
26	Ptaszyński Tomasz	FA	SL
27	Pyda Zbigniew	FA	LU
28	Stanaszek Mariusz	FA	MP
29	Świebocki Jan	FA	MP
30	Bujak Józef	Państwowa	MP
31	Judek Magdalena	Państwowa	WP
32	Kusina Jan	Państwowa	MP
33	Michalska Maria	Państwowa	KP
34	Michalski Andrzej	Państwowa	KP
35	Miętkiewicz Andrzej	Państwowa	LD
36	Mokwa Marek	Państwowa	PO
37	Prokopiuk Antoni	Państwowa	OP
38	Szczepaniak Zbigniew	Państwowa	WP
39	Wierzbicki Sławomir	Państwowa	KP
40	Wronicz Stefan	Państwowa	MA
41	Ziólkowski Bolesław	Państwowa	PK
42	Agaciński Tadeusz	I klasa	WP
43	Bałda Leszek	I klasa	MA
44	Kamińska Paulina	I klasa	MP
45	Kozłowski Cezary	I klasa	KP
46	Kozubał Kazimierz	I klasa	PK
47	Mirosław Michał	I klasa	LU
48	Mulawa Jan	I klasa	LU
49	Pawłowski Paweł	I klasa	KP
50	Polkowski Zdzisław	I klasa	LU
51	Turecki Stanisław	I klasa	MP
52	Walczak Eugeniusz	I klasa	LD
53	Wolak Jacek	I klasa	MP
54	Moraś Jerzy	I klasa	MA

Ad.1

Obrady otworzyli w imieniu Kolegium Sędziów PZSzach dr Andrzej Filipowicz, który powitał sędziów obecnych na sali obrad oraz w imieniu gospodarzy Przewodniczący Kolegium Sędziów Małopolskiego Związku Szachowego IA Andrzej Irlik, życząc zebranym pomyślnych obrad i wyrażając zadowolenie, że sędziowie w tak licznym gronie goszczą w Krakowie.

Przewodniczący Kolegium Sędziów dr Andrzej Filipowicz zapoznał zebranych z porządkiem obrad XXIV Konferencji, zgodnym z opublikowanym 22 X 2008 r. w Biuletynie nr 2-2008, zamieszczonym na stronie internetowej PZSzach.

Porządek obrad Konferencji

1. Otwarcie Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów przez Przewodniczącego Kolegium Sędziów
2. Wybór prowadzącego obrady i protokolantów.
3. Zatwierdzenie porządku obrad.
4. Powołanie komisji: mandatowej, skrutacyjnej, oraz uchwał i wniosków.
5. Krótka prezentacja działalności kolegium Sędziów MZSzach oraz Małopolskiego Związku Szachowego.
6. Sprawozdanie z działalności kolegium.
7. Dyskusja nad sprawozdaniem.
8. Sprawozdanie komisji mandatowej.
9. Zgłaszanie kandydatur na Przewodniczącego kolegium.
10. Prezentacja programów działania przez kandydatów na Przewodniczącego.
11. Wybory Przewodniczącego Kolegium.
12. Zgłaszanie kandydatur na Członków Kolegium.
13. Wybory Członków Kolegium.
14. **Część szkoleniowa obejmowała** decyzje Kongresu FIDE w Dreźnie w listopadzie 2008, w tym:
  - zmiany w przepisach gry FIDE
  - zmiany w przepisach rankingowych i nadawania tytułów międzynarodowych
  - nowe regulaminy turniejowe i informacje dla sędziów szachowych oraz inną bieżącą tematykę
  - nowości w zakresie programów kojarzenia par polskich i zagranicznych - programy Swiss Manager oraz Chess Arbiter Pro
15. Sprawozdanie Komisji Uchwał i Wniosków.
16. Podjęcie uchwał.
17. Zakończenie Konferencji.

Ad. 2

Przewodniczący Kolegium Sędziów PZSzach zaproponował kandydatury wieloletniego członka Kolegium PZSzach IA Zygmunta Rylla (MP) i FA Bogdana Obrochty (SL) na przewodniczących obrad. Kandydaci wyrazili zgodę, a uczestnicy obrad zaakceptowali ich prawie jednogłośnie, bowiem tylko przy jednym głosie wstrzymującym się). W tym samym trybie na protokolanta Konferencji został wybrany FA Ryszard Ewert (MP).

Prowadzący obrady kol. Zygmunt Ryll poprosił o uczczenie chwilą ciszy pamięci sędziów, którzy odeszli na wieczny spoczynek: Jana Frankiewicza, Stanisława Michalskiego, Alojzego Orlickiego, Edwarda Szymańskiego, Jana Borka, Stefana Witkowskiego, Czesława Wesołowskiego, Romualda Bujnickiego i Marka Łobejko.

Ad.3

Przedstawiony program obrad został jednomyślnie przyjęty przez zebranych.

Ad.4

Współprzewodniczący Konferencji IA Zygmunt Ryll poprosił sędziów o podawanie kandydatów do Komisji:

a/ mandatowej, w składzie dwuosobowym. Zaproponowano Stefana Hałubka (DS) i Kazimierza Kozubala (PK), których zaakceptowano głosami +51=1-0.

b/ uchwał i wniosków w składzie trzyosobowym: Tomasza Ptaszyńskiego (SL), Andrzeja Michalskiego (KP) - nie wyraził zgody, Magdalenę Judek (WP), Marię Michalską (KP) - nie wyraziła zgody i Paulinę Kamińską (MP). Zaakceptowano trzyosobową Komisję głosami +49=3-0.

c/ skrutacyjnej w składzie trzyosobowym, ale następnie na wniosek prowadzącego obrady przesunięto wybór Komisji do momentu ustalenia kandydatów na członków nowego kolegium PZSzach.

Ad. 5

Działalność Małopolskiego Kolegium Sędziów – zaprezentował jego wieloletni Przewodniczący - **IA Andrzej Irlik**.

Sprawozdanie z działalności Kolegium Sędziów Małopolskiego Związku Szachowego za okres 2007–2008

Kolegium Sędziów w składzie: Andrzej Irlik - przewodniczący, Stanisław Cichorz - wiceprzewodniczący, referat numerycznych ocen aktywności, Mariusz Stanaszek – sekretarz, sprawy dyscyplinarne, referat wyszkolenia, Aleksander Kusina i Rafał Gu-najew, Józef Bujak – delegacje sędziowskie, realizowało następujące zadania:

- 1. Przyznawanie licencji sędziowskich**
- 2. Wyznaczanie sędziów na turnieje organizowane przez MZSzach.**
- 3. Szkolenie i egzaminowanie sędziów.**

Pierwsze szkolenie, odbyło się 19.04.2008 w Szczurowej. Seminarium szkole-niowe sędziów Małopolskiego Związku Szachowego dotyczyło internetowej transmisji partii szachowych. Było to pierwsze szkolenie o takiej tematyce w hi-storii MZSzach, oraz prawdopodobnie w skali całego kraju. Prelegentem był IA Piotr Janik. Drugie szkolenie odbyło się 20.04.2008r w Szczurowej, słuchacze zgłębiali meandry najpopularniejszego polskiego programu do prowadzenia tur-niejów - Chess Arbiter Pro. Szkolenie przeprowadził autor programu, arbiter kla-sy FIDE Adam Curyło.

4. Egzaminy sędziowskie

Przeprowadzono 10 egzaminów eksternistycznych na III i II klasę sędziowską, wszystkie z wynikiem pozytywnym. Egzaminowali Aleksander Kusina i Rafał Gunajew.

5. Programy komputerowe

Obecnie wielu sędziów posiada licencje na korzystanie z programu Chess Arbiter Pro Adama Curyły i doskonalili swoje umiejętności w obsłudze tego programu. Jest kilku sędziów, którzy doskonalą się w obsłudze programu Swiss Manager.

6. Aktywność sędziowska

Mamy 36 aktywnych sędziów, w tym 3 klasy międzynarodowej FIDE, 5 klasy FIDE, 8 klasy państwowej, 9 klasy pierwszej, 7 klasy drugiej i 4 klasy trzeciej. Nasi sędziowie są notowani na wysokich miejscach na listach aktywności sędziów PZSzach (2008 r. – stan na 1.10.2008 r.: Andrzej Irlik – 3 miejsce, Piotr Janik – 12 miejsce, ponadto Jan Świebocki – 15, Aleksander Kusina – 17, Rafał Gunajew – 21, Jacek Wolak – 28, Stanisław Cichorz – 34). Mamy też od kilku kadencji swojego, przedstawiciela w kolegium Sędziów PZSzach (Z. Ryll), a ostatnio także A. Irlika, z którymi współpraca układa się bardzo dobrze.

7. Konferencje sędziowskie - historia

Kolegium Sędziów MZSzach przy współpracy z Małopolskim Związkiem Szachowym było organizatorem Kursu Sędziowskiego i XIX Ogólnopolskiej Konferencji Sędziów Szachowych, które odbyły się w Krakowie w Hotelu OPTIMA w dniach 12-16.11.2003r. Przewodniczącym Konferencji był IA Zygmunt Ryll, jednym z protokolantów był p. Józef Bujak.

Konferencja Sędziów, w postaci uchwały, podziękowała Małopolskiemu Związkowi Szachowemu za profesjonalne oraz niezwykle miłe przygotowanie kursu sędziowskiego i konferencji. Klasę sędziowską państwową uzyskali: **Agnieszka Serwa, Jan Świebocki, Stanisław Cichorz i Piotr Janik**; klasę pierwszą: **Mariusz Stanaszek, Bernard Kuś, Jan i Aleksander Kusina**, drugą: **Kamil Makówka i Stanisław Sukta**.

W uznaniu wkładu Małopolskiego Związku Szachowego w profesjonalne przygotowanie konferencji w Krakowie w 2003r kolegium Sędziów PZSzach powierzyło Małopolskiemu Związkowi Szachowemu organizację kursu centralnego i XX Ogólnopolskiej Konferencji w roku 2004.

XX Ogólnopolska Konferencja Sędziów, która odbyła się w Krakowie w Hotelu OPTIMA w dniach 13-14.11.2004r. zgromadziła ponad 40 sędziów z całej Polski. Przewodniczącym konferencji był p. Zygmunt Ryll, a protokolowali p.p. Piotr Janik i Ryszard Ewert.

Organizowaliśmy również XXI i XXIII Ogólnopolską Konferencję Sędziów w Krakowie:

XXI Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych odbyła się w krakowskim hotelu "Optima" w 2005 roku. Organizacji podjęło się Kolegium Sędziów Małopolskiego Związku Szachowego na zlecenie Kolegium Sędziów Polskiego Związku Szachowego.

XXIII Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych odbyła się w dn. 8-9 grudnia 2007 r. w Hotelu "Optima" w Krakowie. Uczestniczyło w niej kilkudziesięciu arbitrow szachowych z całego kraju. Zgromadzeniu przewodniczyli: zasłużony arbiter klasy międzynarodowej, Zygmunt Ryll ze Skawiny, oraz FA Bogdan Obrochta. Wśród gości znaleźli się prezes PZSzach Janusz Woda, oraz przewodniczący Kolegium Sędziów PZSzach dr Andrzej Filipowicz. Konferencje protokołowali Józef Bujak i Aleksander Kusina.

Za organizację obu Kursokonferencji odpowiedzialni byli: Andrzej Irlik i Jan Kusina.

Jednym z zadań naszego kolegium była odbudowa kadry sędziowskiej. Zmieniliśmy kryteria naboru sędziów, a sędziowie posiadający doświadczenie i wiedzę, podnosili umiejętności na seminariach z udziałem zaproszonych prelegentów: Ulricha Jahra, Andrzeja Filipowicza, Jacka Matlaka, Adama Curyło i Piotra Janika, podnosili też kwalifikacje na kursach centralnych, uzyskując licencje sędziów klasy pierwszej i państwowej

Mamy obecnie dwóch przedstawicieli w kolegium Sędziów PZSzach (Z. Ryll i A. Irlik). Nasi sędziowie sędziowali finały MP Kobiet w 2007 (P. Janik, J. Świebocki) i 2008 r., sędziują również poważne zawody w innych okręgach.

Współpraca z Zarządem MZSzach układała się bardzo dobrze. Na zebraniach kolegium głównie omawiano sprawy bieżące i sprawy szkoleniowe, nadawano klasy sędziowskie a także delegowano sędziów na zawody. W wielu sprawach decyzje kolegium uzgadniano pocztą elektroniczną telefonicznie.

Ad.6

Sprawozdanie z działalności Kolegium Sędziów PZSzach za okres czteroletniej kadencji (14 XI 2004 - 13 XII 2008) przedstawił dr Andrzej Filipowicz. 13 listopada 2004 r. Kolegium rozpoczęło pracę w składzie: przewodniczący kolegium – IA Andrzej Filipowicz; członkowie kolegium: IA Zenon Chojnicki, FA Adam Curyło, IA Andrzej Irlik, FA Bogdan Obrochta, IA Zygmunt Ryll i IA Janusz Woda. Po wyborze w 2005 r. na stanowisko prezesa PZSzach, Janusz Woda zrezygnował z członkostwa Kolegium i na wniosek przewodniczącego Kolegium, zgodnie z art. 2.6.3. Regulaminu Działania Kolegium Sędziów PZSzach, dokooptowano IA Witalisa Sapisa z Pomorza.

Kolegium zbierało się tylko w trakcie Ogólnopolskich Konferencji, w 2005 r. w Krakowie, w 2006 r. w Licheniu i w 2007 r. w Krakowie. Kolejna Konferencja Sędziów w 2009 r. jest przewidywana w Toruniu, m.in. w celu zapewnienia większej frekwencji sędziów z północnych części kraju.

Decyzje i ustalenia Kolegium podejmowane były przede wszystkim w drodze elektronicznego głosowania. Wszyscy członkowie Kolegium brali aktywny udział w rozwiązywaniu, zgłaszanych przez sędziów i zawodników do Kolegium, bieżących spraw, zażaleń i reklamacji, które były prezentowane w bieżących biuletynach.

Biuletyny Sędziowskie są publikowane w witrynie Internetowej PZSzach. Kolegium opracowało też nowe Regulaminy Działania Kolegium Sędziów PZSzach i Kolegium Sędziów WZSzach oraz Statut Sędziego Szachowego. Została wprowadzona nowa kategoria - sędziego klasy młodzieżowej (16-18 lat), odpowiadającego III klasie sędziowskiej.

Kolegium Sędziów zorganizowało dwa Kursy Sędziowskie w Licheniu w 2006 roku (przy współpracy z Wielkopolskim Związkiem Szachowym) i w Ustroniu w 2008 roku (przy współpracy z Opolskim Związkiem Szachowym), cieszące się dużą frekwencją. Przeprowadzono też liczne egzaminy sędziów na klasy państwową i pierwszą. Kilkunastu sędziów otrzymało klasy państwowe i pierwsze. Kolegium Sędziów inicjowało liczne merytoryczne dyskusje na Konferencjach np. dotyczące nowej punktacji w partiach 3-1-0; zapobiegania i karania w przypadku elektronicznego wspomaganie w trakcie partii.

Przewodniczący Kolegium podkreślił, że Kolegium Sędziów zadbało, aby nasi najlepsi sędziowie znaleźli uznanie w oczach FIDE i otrzymali stosowne tytuły uprawniające do prowadzenia najważniejszych turniejów. W okresie czteroletniej kadencji takie tytuły nadano następującym arbitrom: Sędzia Klasy Międzynarodowej FIDE (IA) - Irlik Andrzej, Janik Piotr, Sapis Witalis, Siwik Rafał. Czwórka ta należy do ścisłej czołówki polskich sędziów szachowych. Tytuły Sędziego Klasy FIDE (FA) uzyskali w okresie bieżącej kadencji następujący sędziowie: Kornasiewicz Stanisław, Suwarski Paweł, Kopydłowski Waldemar, Curyło Adam, Kusina Aleksander, Jankowski Franciszek, Obrochta Bogdan, Janik Marcin, Świeboczek Jan, Bakalarz Leszek, Pyda Zbigniew, Brustman Agnieszka, Ptaszyński Tomasz, Cichorz Stanisław, Bysiewicz Marian i Pietraszewski Jarosław. Ponadto podczas Kongresu FIDE w dniach 17-24 listopada 2008 roku w Dreźnie, nadano tytuły Arbitra FIDE (FA) otrzymali: Stefan Hałubek, Marek Prus, Ryszard Królikowski, Mariusz Stanaszek i Ryszard Ewert. Dr Andrzej Filipowicz pogratulował wszystkim wymienionym wyżej Sędziom uzyskania tytułów Arbitrów FIDE.

W dalszym ciągu wystąpienia Przewodniczący Kolegium przybliżył zakres zadań realizowanych w mijającej Kadencji przez poszczególnych członków Kolegium.

IA Witalis Sapis - znowelizował, a praktycznie opracował nowy Statut Sędziego Szachowego oraz Regulaminy Działania Kolegium Sędziów PZSzach i Kolegium Sędziów WZSzach. Prowadził wykłady szkoleniowe o szerokiej tematyce na Konferencjach i Kursach Sędziowskich oraz brał udział w egzaminach.

IA Zenon Chojnicki prowadził wykłady szkoleniowe na Konferencjach z zakresu ewidencji, klasyfikacji i rankingu oraz sprawozdawczości do FIDE. Analogiczną tematykę prowadził też na kursach oraz brał udział w egzaminach. Zajmuje się też aktywnością sędziów i przesyła sprawozdania sędziowskie do FIDE – skrupulatność i dokładność Zenona Chojnickiego cieszy się pełnym kredytem zaufania władz FIDE. Znalazło to uznanie wśród uczestników Konferencji.

FA Adam Curyło prowadził wykłady szkoleniowe na Konferencjach z zakresu kojarzenia par oraz objaśniał swój program ChessArbiter Pro, który jest powszechnie stosowany w Polsce. Program ten nie uzyskał jeszcze akceptacji FIDE z uwagi na niewielkie, bez znaczenia dla przebiegu turniejów różnice w kojarzeniu środkowych grup turniejów szwajcarskich w stosunku do przepisów FIDE. Po zmianach algorytmów dla tych grup, PZSzach ponownie wystąpi do FIDE o akceptację tego programu. Wszelkie udoskonalenia programu były relacjonowane uczestnikom konferencji i kursów sędziowskich. Opracował też Centralny Rejestr PZSzach klubów, zawodników, sędziów, trenerów i działaczy, dba też o aktualizację rankingów FIDE w Rejestrze. Jest to znaczne udogodnienie w pracy wszystkich polskich arbitrów. Brał też udział w egzaminach i przygotował wiele testów i pytań egzaminacyjnych.

IA Andrzej Irlik - zatwierdzał sędziów na turnieje, zorganizował cztery Ogólnopolskie Konferencje Sędziowskie i jeden kurs, prowadził wykłady szkoleniowe na Konferencjach i na kursach oraz brał udział w egzaminowaniu kandydatów na sędziów. Ponadto kontroluje na bieżąco kwestie rejestracji i licencji sędziów w Centralnym Rejestrze PZSzach.

FA Bogdan Obrochta - zorganizował kurs sędziowski w Ustroniu w 2008 roku, przygotował zestawy pytań egzaminacyjnych i brał udział w egzaminach. Prowadził wykłady na Konferencjach i kursach, głównie na temat programów komputerowych oraz organizacji turniejów i przygotowania biuletynów itp. Przewodniczył też Ogólnopolskim Konferencjom. Zajmował się też zmianami w przepisach państwowych i resortowych, które przekazywał sędziom.

IA Zygmunt Ryll - przewodniczył Konferencjom Sędziowskim, prowadził wykłady szkoleniowe na Konferencjach i Kursach z przepisów gry, brał udział w egzaminach i zajmował się też interpretacją przepisów odpowiadając na liczne pytania sędziów i zawodników.

Przewodniczący IA Andrzej Filipowicz zatwierdzał arbitrów na turnieje, przekazywał informacje z działalności FIDE i ECU w zakresie modyfikacji i zmian przepisów, regulaminów turniejowych, przygotował Kodeks Szachowy z kompletem aktualnych przepisów FIDE i PZSzach i umieścił w witrynie Internetowej PZSzach. Przygotował też wkładkę do Kodeksu z aktualnymi przepisami gry, którą wydrukował PZSzach. Ponadto opracowywał Biuletyny Sędziowskie, raz lub dwa razy w roku, wraz z materiałami szkoleniowymi. Sprowadził do Polski najbardziej popularny na świecie austriacki program kojarzenia par „Swiss Manager” (wprowadził też jego polską wersję dzięki pomocy pani Ewy Szafraniec), bo PZSzach powinien dysponować przynajmniej jednym programem kojarzeń zatwierdzonym przez FIDE. Umowa z autorem programu Swiss Manager umożliwia polskim sędziom programu za niewielką opłatą. Prowadził wykłady na kursach sędziowskich, nadzorował egzaminy na klasę państwową i pierwszą. Zajmował się też interpretacją przepisów odpowiadając na liczne pytania sędziów i zawodników. Następnie dr A. Filipowicz przedstawił zagadnienie realizacji przez Kolegium Sędziów wniosków i uchwał podejmowanych przez kolejne Konferencje Sędziowskie w mijającej Kadencji. Stwierdził, że 90% wniosków i uchwał zostało zrealizowanych w pełni.

Kolegium nie widziało powodu, aby w turniejach, w których dominują zawodnicy bez rankingu FIDE, tworzyć listy startowe, w których podstawowym kryterium sortowania byłby polski ranking (kategorie), ponieważ już tysiące polskich szachistów znajdują się na listach rankingowych FIDE, które aktualnie obniżone będą do poziomu 1200 p. rankingowych.

Podkreślił, że nadal sędziowie powinni starać się realizować, stale aktualną uchwałę: *„zobowiązuje się wszystkich sędziów do zwiększenia dyscypliny na salach turniejowych, szczególnie w rozgrywkach cyklu MP i DMP we wszystkich grupach wiekowych, co ma przejawiać się w karach w postaci upomnień oraz uznania partii za przegraną za jakiegokolwiek rozmowy zawodników na sali turniejowej, nawet za pojedyncze słowa, w bezwzględny karaniu porażką opuszczenie sali gry przez zawodnika i wejście w trakcie partii do jakiegokolwiek pomieszczenia niezwiązanego z normalnym otoczeniem sali (palarnia, bufet czy WC). Uchwała jest powoli wprowadzana w życie. FIDE zdecydowało się na „zero tolerancji” odnośnie spóźnień na rundę, co rozciąga się na wiele innych zachowań.*

Zagadnienie dotyczące „pomocy elektronicznej”. W zakresie podstaw prawnych i wprowadzenia do przepisów kar dyscyplinarnych za korzystanie z niej w czasie partii, to kwestia została przekazana do FIDE przez A. Filipowicza i jest w trakcie opracowywania w Komisji Etyki FIDE”.

Kończąc wystąpienie, przewodniczący Kolegium powtórzył gratulacje dla wszystkich sędziów, którzy uzyskali tytuły Arbitrów IA i FA, zaznaczając, że następuje zaostrzenie kryteriów ich przyznawania przez FIDE. Będzie wymagane od kandydatów uczestnictwo w międzynarodowym seminarium.

Dr Filipowicz podkreślił bardzo dobrą atmosferę w pracy Kolegium, w całym okresie czteroletniej kadencji, co znalazło też uznanie wśród uczestników Konferencji.

Ad.7

Wobec braku chętnych do dyskusji nad sprawozdaniem, zresztą zamieszczonym w Biuletynie Sędziowskim nr 2-2008, prowadzący obrady zaproponowali 10 minutową przerwę.

Po wznowieniu obrad dr Andrzej Filipowicz wręczył Agnieszce Brustman – dyplom Arbitra FIDE, jako pierwszej w Polsce kobiecie z międzynarodowym tytułem sędziego.

Ad.8

W imieniu dwuosobowej Komisji Mandatowej w składzie Kazimierz Kozubal i Stefan Hałubek, wystąpił **Stefan Hałubek** i poinformował zebranych, że w Konferencji bierze udział 52 uczestników, którym zostaną wydane mandaty. Później przybyło jeszcze dwóch sędziów.

Andrzej Filipowicz zaproponował, aby nieco opóźnić godzinę rozpoczęcia wyborów i rozpocząć je o godz. 17.00, w związku z oczekiwaniem na przybycie na obrady

Prezesa PZSzach Jana Kusiny, który otwierał w Olkuszu XVII Szachowy Turniej Gwiazdkowy oraz z uwagi na spóźnienia kilku delegatów, którzy są w drodze.

Wniosek formalny zgłosił **Andrzej Michalski**, który przypomniał, że każdy sędzia, który zgodnie z komunikatem chce uczestniczyć w Konferencji winien spełniać kryterium bieżąco posiadanej licencji i opłacenia za 2008 rok składek. Wobec tego Komisja Mandatowa powinna dokonać stosownego sprawdzenia czy wszyscy uczestnicy spełniają ten wymóg formalny.

Komisja przystąpiła do sprawdzania na stronie internetowej PZSzach danych dotyczących licencji, a Bogdan Obrochta udostępnił Komisji listę wpłat za 2008 rok.

W zaistniałej sytuacji A. Filipowicz zaproponował, aby w okresie weryfikacji, realizować p. 14 Programu Konferencji.

Ad.14

Część szkoleniowa rozpoczęła się od prezentacji przez **Andrzeja Filipowicza**, na ekranie multimedialnym, wersji aktualnie obowiązującego stanu przepisów gry FIDE w wersji angielskiej, z podkreśleniami zmian wprowadzonych przez Kongres FIDE w Dreźnie. Tekst zmian prelegent otrzymał 8 grudnia 2008 r. Zaznaczył również, że są to pierwsze zmiany od 2004 roku obowiązujące od 01.07.2005, czyli od ustanowienia przepisów na Kongresie w Calvii.

Ostateczna wersja nowych przepisów FIDE, (po poprawkach redakcyjnych) będzie gotowa na przełomie stycznia i lutego 2009 roku. **Przepisy będą obowiązywały od 1 lipca 2009 r.** Przewiduje się, że w marcu lub w kwietniu 2009 roku ukaże się w witrynie Internetowej PZSzach polskie tłumaczenia nowych przepisów FIDE.

Niektóre nowe przepisy były testowane były podczas Olimpiady Szachowej w Dreźnie, podczas Olimpiady Gier Umysłowych w Pekinie i podczas MŚ 8-18 lat w Wietnamie.

Wiele zmian, to po prostu korekty językowe, ale są też bardzo poważne zmiany, np. w art. 6.7. Spóźnienia zawodnika do partii - do tej pory 1 godzina, obecnie „zero” sekund. W oficjalnych rozgrywkach FIDE, w momencie rozpoczęcia partii zawodnik powinien być obecny przy stoliku i podać rękę przeciwnikowi. Każda nieobecność to przegrana. W Chinach na olimpiadzie gier umysłowych w 2008 roku zawodniczka była nawet obecna na sali, ale nie zdążyła dobiec do stolika i przegrała partię wal-kowerem.

W lokalnych turniejach można wstawić do regulaminu możliwość spóźnienia się na partię, np. 15 czy 30 minut, co jest odpowiedzią na pytanie Tomasza Delegi, zdziwionego „zerową opcją” spóźnień zawodników w lokalnych „małych” turniejach. Ponadto sędzia będzie miał pewne uprawnienia w zakresie usprawiedliwienia spóźnienia zawodnika. W każdym razie sędziowie muszą „pilnować organizatorów”, aby w regulaminach znalazły się odpowiednie zapisy.

Ostateczną decyzję wyda prezydium FIDE w styczniu lub lutym 2009 roku. W każdym razie zarówno prezydent FIDE Kirsan Iljumżinow, jak i honorowy prezydent FIDE Florencio Campomanes są zdecydowani, aby wprowadzić opcję „zero tolerancji”, tj. wykluczyć jakiegokolwiek możliwości spóźnień na rundy we wszystkich oficjalnych turniejach FIDE. Natomiast Georgios Makropoulos. skłania się do opcji wstawienia do regulaminów 15 minutowego spóźnienia się zawodnika na partię.

A. Filipowicz dodał, że ponadto działania FIDE zmierzają do wyeliminowania w turniejach szybkich remisów, w czym zainteresowani są też sponsorzy i organizatorzy. Nowe przepisy nie pozwalają na proponowanie remisu, ani na podpisanie remisu bez zgody sędziego. Natomiast organizatorzy mają prawo wstawienia w regulaminie liczby posunięć, np. 30 lub 40, co oznacza, że wcześniejsze podpisanie remisu skutkuje obustronną porażką. Naturalnie zawsze istnieje możliwość powtarzania posunięć czy też wieczny szach, ale ponieważ są zapisy partii, to w przypadkach nagminnego stosowania tych „sytuacji”, FIDE ma dostateczny dowód, aby zawiesić zawodników na pewien okres.

Dodał, że zaostrenie regulaminu było widoczne w trakcie olimpiady w Dreźnie, gdzie nawet z dwumiesięcznym wyprzedzeniem należało dokonać zgłoszenia drużyn i kolejności zawodników na szachownicach w zespołach.

Wprowadzono też zasadę, że przy niesłusznych reklamacjach trzykrotnego pojawienia się tej samej pozycji lub reguły 50 posunięć, nie odejmuje się czasu reklamującemu, tylko dodaje się 3 minuty przeciwnikowi.

Ad.4

Przystąpiono do wyboru **Komisji Skrutacyjnej**, z sali zgłoszono kandydatury: Ryszarda Królikowskiego, Jana Świebockiego (nie wyraził zgody), Józefa Bujaka (nie wyraził zgody), Antoniego Prokopczuka i Marii Michalskiej.

Przy dwu głosach wstrzymujących się w głosowaniu jawnym trzyosobowa Komisja została wybrana.

Przewodniczący Komisji Mandatowej **Stefan Hałubek** poinformował o braku na liście PZSzach aktualnej opłaty składek Magdaleny Judek i Jerzego Morasia, ale okazało się, że wpłaty zostały dokonane i figurują na listach wojewódzkich. Niestety nie było adnotacji na liście PZSzach.

Zbigniew Szczepaniak zaproponował, aby sędziowie klas centralnych dokonywali wpłat bezpośrednio na konto PZSzach w Warszawie, a nie za pośrednictwem Związków Wojewódzkich.

Andrzej Michalski przypomniał, że warunki uczestnictwa były wszystkim znane i w związku z tym nie rozumie, dlaczego wystąpił tu pewnego rodzaju „bałaganik”? Wyraził nadzieję, że w kolejnych Konferencjach tego typu sytuacje nie będą występowały.

Ad.9

Prowadzący obrady **Zygmunt Ryll** przedstawił procedurę wyborów. W pierwszej kolejności uczestnicy Konferencji wybierają Przewodniczącego, a następnie członków Kolegium. Głosowania są tajne, nawet przy jednym kandydacie.

Kandydat, aby zostać wybranym musi uzyskać 50% + 1 głos. Z sali zgłoszono Kandydatów na przewodniczącego Kolegium: Andrzeja Szewczaka (nie wyraził zgody) i Andrzeja Filipowicza. Wobec następnych zgłoszeń, listę zamknięto.

Ad.10

Dr Andrzej Filipowicz, po krótkiej prezentacji zamierzeń stwierdził, że jest to ostatnia kadencja, w której kandyduje na stanowisko Przewodniczącego, ponieważ uważa, że nie powinno się pełnić tej funkcji dłużej, niż przez dwie kadencje.

W najbliższej Kadencji bardzo chciałby zadbać o wzrost kwalifikacji polskich sędziów, pod kątem ich wiedzy w zakresie przepisów oraz transmisji internetowych, jak również umożliwić polskim arbitrom sędziowanie oficjalnych zawodów międzynarodowych FIDE poza granicami kraju. W tym roku tylko FA Agnieszka Brustman sędziowała na olimpiadzie w Dreźnie.

Wyraził nadzieję, że w środowisku sędziowskim w kolejnej kadencji uda się utrzymać się wysoką kulturą współpracy i towarzyszącą jej znakomitą atmosferę mobilizującą do jeszcze efektywniejszej pracy.

Ad.11

O odbyło się głosowanie. Przewodniczący Komisji **Antoni Prokopczuk** odczytał protokół z przebiegu głosowania. W głosowaniu oddano 51 głosów i Andrzej Filipowicz otrzymał +50 =1 -0

Ad.12

Andrzej Filipowicz podziękował wyborcom za zaufanie. Określił, że Kolegium będzie liczyło siedmiu członków. Zrezygnował z możliwości podawania nazwisk kandydatów do Kolegium, oświadczając, że będzie współpracował ze wszystkimi osobami wybranymi przez uczestników Konferencji.

Zgłoszono następujące kandydatury: Zenon Chojnicki, Zygmunt Ryll (nie wyraził zgody), Andrzej Irlik, Ulrich Jahr, Agnieszka Brustman, Zbigniew Pyda, Stanisław Cichorz, Bogdan Obrochta, Ryszard Więckowski, Witalis Sapis, Tomasz Delega (nie wyraził zgody), Rafał Siwik (nie wyraził zgody), Adam Curyło i Andrzej Szewczak.

Ad.13

Komisja Skrutacyjna przygotowała karty wyborcze i poinformowała o sposobie i trybie głosowania, zaznaczając, że siedmiu sędziów, którzy otrzymają największą liczbę głosów zostanie członkami Kolegium.

Po podliczeniu głosów, przewodniczący Komisji Skrutacyjnej Antoni Prokopczuk, odczytał protokół wyborów. W głosowaniu udział wzięło 52 osoby (dwa głosy były nieważne). Kandydaci uzyskali następujące liczby głosów: Zenon Chojnicki 48, Andrzej Irlík 45, Adam Curyło 39, Ulrich Jahr 39, Boghdan Obrochta 37, Witalis Sapis 28, Agnieszka Brustman 25, Adam Curyło Stanisław Cichorz 21, Zbigniew Pyda 18, Ryszard Więckowski 11 i Andrzej Szewczak 7.

Oznacza to, że w składzie Kolegium na lata 2008-2012 znaleźli się: IA **Zenon CHOJNICKI**, IA **Andrzej IRLIK**, FA **Adam CURYŁO**, IA **Ulrich JAHR**, FA **Bogdan OBROCHTA**, IA **Witalis Sapis** i FA **Agnieszka BRUSTMAN**.

Ad.14 cd.

W kolejnym wystąpieniu **dr A. Filipowicz** scharakteryzował kolejne zmiany w przepisach dotyczących gry szybkiej (poniżej 60 minut na partię dla zawodnika) i przepisów w grze błyskawicznej (poniżej 15 minut na partię dla zawodnika).

Inne zmiany, to traktowanie szachów szybkich i blitzów tak jak partie klasyczne, w przypadkach, gdy na jedną, dwie lub trzy partie jest oddzielny arbiter. W takich sytuacjach arbiter m.in. ma prawo sygnalizować opadnięcie chorągiewki, przyjmować reklamacje odnośnie remisu z pozycji siły itd.

Przy mniejszej obsadzie sędziowskiej obowiązują dotychczasowe przepisy gry szybkiej i błyskawicznej.

Andrzej Filipowicz poinformował, że wszystkie zmiany wprowadzone będą od 1 lipca 2009. Lista rankingowa także od tego dnia publikowana będzie co dwa miesiące i obejmie zawodników o rankingu od 1200 p.

W przepisach dotyczących rankingów i tytułów także wprowadzono wiele istotnych zmian. Współczynnik „K” dla początkujących oraz dla zawodników, którzy nigdy nie przekroczyli rankingu 2400 będzie wynosił K=30, a dla zawodników, którzy kiedykolwiek mieli ranking 2400 - K=20.

Wprowadzono też trzy rodzaje tempa gry, które od 1 lipca 2009 będą obowiązywały w turniejach z normami na tytuły międzynarodowe GM, IM, WGM i WIM:

Zegary elektroniczne:

- 1) 90'/40pos + 30'/20 + 30" na ruch od początku partii
- 2) 100'/40pos + 50'/20 + 15'/dok +30" / na ruch od początku partii
- 3) tylko do 30.VI.2010 dopuszczalne tempo: 90'/40pos + 30"/ na ruch od początku partii

Zegary mechaniczne:

- 1) 120'/40p+ 30' /dok
- 2) 120'/40 + 60'/dok
- 3) 120/40p+60'20 + 30'/dok

Ad. 7

W opóźnionej dyskusji **Bogdan Obrochta** wnioskował aby w projekcie uchwały zapisać – że sędziowie klas centralnych winni wносить opłaty bezpośrednio na konto PZSzach, a nie za pośrednictwem związków wojewódzkich.

Ulrich Jahr zaproponował wydanie broszury z przepisami gry po skonkretyzowaniu wersji końcowej zmian FIDE w I kwartale 2009 roku.

Stefan Hałubek zastanawiał się nad uściśleniem przepisu w zakresie „ujawnienia wniesienia” na salę gry sprzętu elektronicznego - bez możliwości rewidowania graczy.

Ryszard Więckowski zapytał o kwestię formalną – „kto decyduje o dopuszczaniu do udziału w turniejach /gry/” w młodzieżowych Mistrzostwach Polski: organizator, władze PZSzach, dyrektor turnieju, bowiem w 2008 roku były grupy, w których uczestników było za mało lub za dużo.

A. Filipowicz – wyjaśnił, że Sędzia główny otrzymuje regulamin i skład osobowy osób uprawnionych, a za regulamin odpowiada wiceprezes PZSzach.

Dodał, że należy zadbać o to, aby w otwartych turniejach, zawodnicy uczestniczyli w odprawach technicznych, pod rygorem ewentualnego rozpoczynania gry od rundy drugiej.

Prezes PZSzach i MZSzach Jan Kusina przeprosił za spóźnienie, powitał wszystkich uczestników Konferencji i wyraził zadowolenie, że tak wielu sędziów przybyło do Krakowa, życząc wszystkim przyjemnego pobytu oraz owocnych obrad.

Pogratulował Andrzejowi Filipowiczowi wyboru na przewodniczącego Kolegium oraz analogiczne gratulacje złożył nowym członkom Kolegium Sędziów.

Andrzej Michalski zapytał o możliwość podwyższenia stawek honorariów dla sędziów informując, że sędziowie w innych dyscyplinach sportowych np. piłki siatkowej za znacznie krótszy czas uczestnictwa w zawodach są lepiej opłacani.

Prezes PZSzach Jan Kusina wyjaśnił, że projekt Komunikatu Organizacyjno-finansowego 1/2009 opracowany został jeszcze przed wyborami przez „stary” Zarząd w dniu 25 X 2008 roku. Zawarte są tam proponowane stawki, nieco wyższe niż w 2008 roku.

Na zakończenie pierwszego dnia obrad **Stanisław Kornasiewicz** rozdał uczestnikom kalendarzyki na 2009 r., z informacją o Ogólnopolskim Stowarzyszeniu Szachowym Osób Niepełnosprawnych „Fianchetto” oraz zaapelował o ewentualne przekazywanie na rzecz tego stowarzyszenia 1% odpisu podatku.

Drugi dzień Konferencji

Rozpoczął się od wystąpienia **Zygmunta Rylla**, który podziękował Kolegom za 17-letnią, bardzo owocną współpracę w kilku Kolegiach Sędziów, którym przewodniczyli Ryszard Więckowski, Tomasz Delega i Andrzej Filipowicz.

Podkreślił z zadowoleniem liczny udział grona sędziowskiego w krakowskiej Konferencji. Nadmienił, że większość sędziów rozpoczynała „sędziowskie kariery” dzięki kursom sędziowskim, które wprowadził przed laty do zadań Kolegium Sędziów.

IA Zygmunt Ryll zrezygnował z możliwości kontynuowania pracy w składzie Kolegium, ustępując miejsca młodszemu Kolegom, ale nadal pozostaje czynnym arbitrem i chętnie poprowadzi kolejne zawody szachowe.

IA Andrzej Irlik przez ponad godzinę prowadził, z wykorzystaniem rzutnika multimedialnego, instruktażowy turniej dla sędziów wg programu Swiss Manager, w wersji polskiej. Umożliwiło to sędziom poznanie możliwości i wielu opcji – rozpoczynając od aktualizacji oprogramowania, kopiowania danych, nanoszenia poprawek, importu zawodników z list FIDE, dodawania spóźnionych i wycofywania zawodników z turnieju, przesyłania danych do: Internetu, programu Excel, html itd., a kończąc na sprawozdawczości turniejowej, łącznie ze schematem Christiana Krauze oraz wdrożoną przez Piotra Janika polską listą rankingową (kategorie).

Andrzej Filipowicz nadmienił, że nie wszystkie zwroty językowe były poprawnie przetłumaczone na język polski przez Panią Ewę Szafraniec, ale wynikało to z niepełnej informacji o programie otrzymanej od autora. Dodał, że nadal istnieje możliwość dokonania korekty i prawdopodobnie jest możliwość otrzymania kopii od p. Herzoga z Austrii.

FA Bogdan Obrochta z kolei przedstawił zebranym możliwości Programu Chess Arbiter Pro, również na ekranie multimedialnym. Przedstawił przy tym szereg niuansów, których poznanie pozwoli sędziom lepiej wykorzystywać program w praktyce turniejowej, jak również unikać zdarzających się błędów w jego obsłudze. Wskazał też na bardzo dużo możliwości zestawień, wynikających z okienka „filtrowanie”. Podobnie jak w programie SM – pokazał sposób natychmiastowego przekazywania danych do Internetu.

W trakcie referatu zwrócił uwagę na wykorzystywanie danych z Centralnego Rejestru, jeśli brak tam nazwiska zawodnika, to należy gracza traktować jako „bk”. Centralny rejestr jest aktualizowany w oparciu o informacje przekazywane przez wojewódzkie związki szachowe.

Andrzej Michalski zapytał czy grający, którzy nie są członkami PZSzach i przykładowo poza granicami kraju uzyskują I lub II kategorię szachową znajdują się na liście w CR. Zdaniem zebranych wszyscy zawodnicy powinni być umieszczeni w Centralnym Rejestrze.

Zenon Chojnicki zwrócił uwagę, że dla Ministerstwa Sportu obecnie najistotniejsze są klasy sportowe. Ponadto wskazał, że do rejestru partii - do „pgn” należy przekazywać dane bez polskich znaków diakrytycznych, jak również nie należy umieszczać żadnych danych przed nazwiskiem. Niestety pojawiają się nagminnie dane dotyczące kategorii, tytułów, rankingów. Komplikuje to lub wręcz uniemożliwia wyszukiwanie partii i nazwisk zawodników w bazach.

Andrzej Filipowicz poinformował uczestników Konferencji, że członkowie Kolegium powierzyli w trybie roboczym funkcję wiceprzewodniczącego Kolegium IA Andrzejowi Irlikowi.

* * *

Uwaga A.F.

*Kilka dni po Konferencji **IA Witalis Sapis** nadesłał **Votum separatum** - zdanie odrębne odnośnie zmiany struktury organizacyjnej Kolegium Sędziów Polskiego Związku Szachowego poprzez wprowadzenie funkcji „wiceprzewodniczącego”, co uzasadnił przytoczeniem art. 1 i 2. Regulaminu działania kolegium Sędziów Polskiego Związku Szachowego.*

Członkowie Kolegium przyjęli do wiadomości zastrzeżenie IA W. Sapisa i nie wnieśli żadnych uwag.

* * *

Andrzej Filipowicz poinformował, że sędziowie z tytułami FIDE będą wkrótce zobowiązani do uczestnictwa w seminariach kontrolnych oraz będą wstawiani na listy arbitrów aktywnych i nieaktywnych.

Seminaria będą obejmowały szeroką tematykę - znajomość przepisów gry, regulaminów turniejowych, programów kojarzenia par, systemu szwajcarskiego, Excela, poczty elektronicznej i różnych typów zegarów elektronicznych. Zegary elektroniczne są testowane przez FIDE i otrzymują akceptację FIDE, podobnie jak programy kojarzenia par.

FIDE wprowadziła kategorie: A, B, C i D dla arbitrów, przy czym znalezienie się w kategorii „A” wymaga ponad 10-letniej działalności sędziowskiej w najważniejszych imprezach FIDE.

Omówił także zagadnienie transmisji internetowych, zwracając uwagę, że na MŚ w blitzach w Izraelu w 2006 roku testowano program, który umożliwia bezbłędne transmitowanie całych partii w grze szybkiej i błyskawicznej. Mianowicie zastosowano jakby „elektroniczne fotografowanie”, co jedną sekundę, każdej pozycji pojawiającej się na elektronicznej desce. Pozycje są zapisywane w komputerze i transmitowane do Internetu.

Ponadto **Andrzej Filipowicz** przekazał informacje odnośnie kalendarza FIDE oraz nowego systemu rozgrywek o MŚ mężczyzn, w którym ponownie wprowadzono 8-osobowy turniej pretendentów z udziałem przegranych w pojedynkach Topałów – Kamski oraz meczu o MŚ 2009 (Anand ze zwycięzcą wzmiankowanego meczu), dwóch zwycięzców GP FIDE 2008-2009, dwóch zwycięzców Pucharu Świata FIDE 2009 oraz najlepszego z listy rankingowej FIDE na 1 I 2010 i reprezentanta organizatorów z rankingiem pow. 2700.

Ad.15

Komisja Uchwał i Wniosków prosiła o sprecyzowanie wniosków i poddała pod głosowanie kolejne uchwały.

Zdaniem wielu sędziów, sędziowie klas centralnych powinni wносить opłaty składki rocznej bezpośrednio na konto PZSzach w wysokości zgodnej z komunikatami Organizacyjno-Finansowymi.

Przed głosowaniem **Rafał Siwik** zgłosił propozycję dodania wniosku o treści: „dla uproszczenia sprawozdawczości należy wprowadzić 2 wzory druków sprawozdań: rozbudowany (dla organizatorów) i „mały” dla potrzeb sprawozdawczych – jako zalecenie dla autorów programów kojarzeń.

Bogdan Obrochta – wnioskował o zobowiązanie Kolegium do wprowadzania dla sędziów na stronie Kolegium Sędziowskim PZSzach bieżących informacji o zmianach w przepisach.

Ulrich Jahr - wnioskował o zmianę administratora strony i usystematyzowanie umieszczanych na niej informacji.

Zbigniew Szczepaniak - wystąpił o opracowanie nowego druku legitymacji szachowej, tak aby uwzględniał m.in. młodzieżową klasę sędziowską oraz tytuły FIDE i o dokonanie analogicznych zmian w ewidencji PZSzach, aby także w Centralnym Rejestrze PZSzach uwzględniać klasę sędziego młodzieżowego.

Ad.16

Komisja Uchwał i Wniosków odczytała nową sześciopunktową wersję uchwał i wniosków, która została przez Bogdana Obrochtę poddana głosowaniu (wynik głosowania z udziałem 44 sędziów + 43=1 -0).

Uchwały i wnioski

- 1) Sędziowie klas centralnych wnoszą opłaty licencyjne bezpośrednio na konto PZSzach.
- 2) Należy wprowadzić dwa typy formularzy sprawozdań z turniejów, jedne pełne dla organizatorów, a uproszczone dla PZSzach, w celu wysłania do FIDE.
- 3) Zobowiązuje się Kolegium Sędziów do opublikowania nowelizacji zatwierdzonych przepisów gry i turniejowych FIDE w postaci wkładki do Kodeksu Szachowego.
- 4) Zobowiązuje się Kolegium Sędziów do uaktualniania witryny Kolegium na stronie PZSzach i prowadzenie jej na bieżąco.
- 5) Należy zmodyfikować legitymacje sędziowskie, wprowadzając pojęcie sędziego klasy młodzieżowej i uzupełnić w tym zakresie Centralny Rejestr PZSzach.
- 6) Zaleca się, aby Kolegium Sędziów wystąpiło do zarządu PZSzach o zwiększenie stawek sędziowskich za sędziowanie zawodów szachowych.

Ad.17

Dr A. Filipowcz życzył nowo wybranym Członkom Kolegium, aby utrzymali rzeczową i sympatyczną atmosferę z jaką spotykał się w minionej kadencji; podziękował prelegentom za doskonale przygotowanie sesji szkoleniowych z zakresu obsługi programów kojarzeniowych oraz na ręce Prezesa Jana Kusiny i Andrzeja Irlika złożył podziękowanie za podjęcie trudu przygotowania Konferencji w Krakowie i za doskonałą jej organizację.

Prezes MZSzach i zarazem PZSzach Jan Kusina przedstawił panią Dyrektorkę Hotelu „Optima”, której podziękował za gościnne przyjmowanie szachistów. Sędziom szachowym złożył życzenia spokojnych Świąt oraz spotkania w Toruniu na kolejnej Konferencji w 2009 roku, której organizacji podjął się Prezes Kujawsko-Pomorskiego Związku Andrzej Michalski. Na tym Konferencja zakończyła obrady.

Podpisał

Ryszard Ewert, Kraków 13-14 .XII.2008r

MATERIAŁY SZKOLENIOWE (wybór artykułów IA Andrzeja Filipowicza z miesięcznika „Magazyn Szachista” w 2008 roku)

Z turniejowej praktyki

Nowe punktacje

W pierwszej połowie września 2008 roku, w Bilbao, odbył się tzw. Grand Szlem, dwukołowy turniej z udziałem 6 czołowych zawodników świata, w których zastosowano punktację preferującą zwycięstwa, a mianowicie: za zwycięstwo 3 p., za remis 1 p., a za porażkę 0 p. Triumfował W. Topałow 17 p. (wg dotychczasowej punktacji 6,5 p.); M. Carlsen 13 p. (5 p.); L. Aronian 13 p. (5 p.); W. Iwanczuk 12 p. (5 p.); T. Radżabow 10 p. (4,5 p.); V. Anand 8 p. (4 p.).

Praktycznie nie zanotowano większych różnic w ostatecznej kolejności, chociaż przy starszej punktacji, przy dzieleniu miejsc II-IV, na drugim miejscu znalazłby się Aronian, na trzecim Iwanczuk i na czwartym Carlsen (kolejność wg wartościowości Bergera).

* * *

Zgodnie z relacją **Anglika IA Stewarta Rubena** bardzo ciekawy system punktacji zastosowano na turnieju szwajcarskim w Rumunii, w czerwcu 2008 roku. Mianowicie system punktacji 3-2-1-0, który oznacza, że zwycięzca partii otrzymuje 3 punkty, a przegrany 0 p. Natomiast w przypadku remisu następuje dogrywka, w której białe

otrzymują 6', a czarne 5'. Jeżeli wygrywają białe, to otrzymują 2 p. (czarne 1 p.), jeżeli jest remis lub wygrana czarnych, to czarne otrzymują 2 p. (a białe 1 p.).

Tempo gry wynosiło 90'/partia i 30"/ruch i naturalnie wyniki turnieju liczyły się do rankingu i ewentualnego zdobycia normy na tytuły. Wtedy brano pod uwagę normalną punktację, natomiast nowa punktacja obowiązywała przy kojarzeniach par oraz przy rozdzielaniu nagród. Przy równej liczbie zdobytych punktów używano systemu Horta, tj. połowę nagrody dzielono równo na wszystkich uczestników z tą samą liczbą punktów, a połowę przyznawano wg tie-breaka, w którym na pierwszym miejscu była liczba punktów zdobyta wg klasycznej punktacji, a następnie średni ranking przeciwników.

Naturalnie system nowej punktacji wymagał także odrębnego pokoju na rozgrywanie baraży (sudden death), aby nie przeszkadzały w kontynuacji toczących się partii.

Stewart Ruben twierdzi, że zawodnicy pogodzili się z nowym systemem rozgrywek i punktacji, nie składali żadnych protestów, chociaż rozgrywano po 29 partii dziennie. Po remisowym rezultacie zawodnicy prawie natychmiast przystępowali do baraży. W ostatniej rundzie było 5 szybkich remisów, ale nieliczni kibice mieli możliwość oglądania decydujących partii. W innych rundach takich partii było mniej, zwykle dwie partie. W sumie około 20% zakończyło się remisami. Zdaniem Rubena ten system punktacji jest lepszy, niż zabranianie składania ofert remisowych przed 30 posunięciem, co sprawdził na turnieju na Gibraltarze.

Ruben: *„Byłem świadkiem wielu partii granych tempem 6'-5' i doszedłem do wniosku, że przepisy gry błyskawicznej FIDE nie pasują do tych partii, tzw. „sudden death”. Dwukrotnie musiałem zaakceptować remis z uwagi na czterokrotne powtórzenie pozycji, bo obaj zawodnicy patrzyli na mnie w oczekiwaniu na decyzję. Raz zdarzyło się, że zawodnik dał szacha, rywal nie uszedł królem spod szacha, a mimo to wykonał następny ruch. Działo się to tak szybko, że nie zdołałem interweniować, ale partia wróciła na normalne tory. Zawodnik mógł zażądać zwycięstwa i wtedy oczywiście otrzymałby punkt. Natomiast, gdybym ja przerwał partię, to powróciłbym do pozycji przed nieprawidłowymi posunięciami. Wtedy nie byłoby też kary w postaci dodania czasu. Inna rzecz, że dobrze się stało, że wygrał tę partię. Dodam, że żadnemu z jej uczestników nie powiedziałem co wydarzyło się w jej trakcie.*

Występuje wiele sytuacji, które naruszają logikę gry w szachy, mianowicie nieprawidłowe wyjściowe ustawienie bierok, niewłaściwe ustawienie czasu na zegarach, oba króle pod szachem, pionek stojący na ostatniej linii bez promocji, wieża odwrócona do góry nogami, goniec zmieniający kolor diagonal, ruch skoczkiem poza szachownicę, wielokrotne powtarzanie tej samej pozycji, wygrywanie na czas w pozycji, które praktycznie nigdy nie mogą być przegrane.

Dlatego jestem zdania, że w „Przepisach gry FIDE” powinno znaleźć się zdanie - gdy jest prowadzona odpowiednia obserwacja partii błyskawicznej, to sędzia powinien interweniować, jeżeli jest przekonany, że zgodnie ze zdrowym rozsądkiem trzeba dokonać korekty nieprawidłowości. Nie powinno być tak, że w partii 6'-5', gdy jedna strona ma tylko gońca, a druga przekracza czas z wieżą i dwoma pionkami i prze-

grywa partię. W przepisach amerykańskich samotny goniec nie może wygrać partii, jak też nie mogą wygrać partii dwa skoczki przeciwko samotnemu królowi”.

* * *

Kolejny raz o artykule 10.2 w Kodeksie Szachowym

Artykuł 10.2 regularnie pojawia się na naszych łamach, ponieważ jego treść budzi wiele wątpliwości zarówno z punktu widzenia sędziów, jak i zawodników, co pociąga za sobą wiele dyskusji na łamach Internetu i periodyków.

Art. 10.2. Zawodnik na posunięciu, mający mniej niż dwie minuty na zegarze, ma prawo domagać się, przed opadnięciem chorągiewki, uznania partii za remis. W takiej sytuacji powinien zatrzymać zegar i przywołać sędziego.

(a) *Jeżeli arbiter zgodzi się z tym, że przeciwnik nie czyni żadnych wysiłków, aby wygrać partię normalnymi środkami, względnie, jeśli partia nie może być rozstrzygnięta normalnymi środkami, wtedy powinien orzec remis. W innym przypadku sędzia powinien odłożyć podjęcie decyzji lub odrzucić reklamację.*

(b) *Jeżeli arbiter odkłada decyzję, przeciwnik może otrzymać bonifikatę w postaci dwóch minut dodatkowego czasu do namysłu i partia powinna być kontynuowana w obecności sędziego, jeśli jest to możliwe.*

Sędzia powinien oznajmić ostateczny rezultat partii w trakcie gry, po jej zakończeniu, albo po opadnięciu chorągiewki. Arbiter powinien uznać partię za remisową, jeśli nie ma wątpliwości, że w końcowej pozycji zwycięstwo nie może być osiągnięte normalnymi środkami, albo po stwierdzeniu, że przeciwnik nie podjął wystarczającej próby wygrania partii normalnymi środkami.

(c) *Jeżeli arbiter odrzuca reklamację, to przeciwnik otrzymuje bonifikatę w postaci dwóch minut dodatkowego czasu do namysłu.*

(d) *Decyzja arbitra w zakresie artykułów 10.2(a), (b) i (c) jest ostateczna.*

Zdaniem wielu osób, zarówno zawodników, jak i sędziów, jest niezwykle trudno praktycznie ustosunkować się do przepisu 10.2(b) i stwierdzić, że zawodnik nie podejmuje próby czy też nie czyni wysiłku, aby wygrać partię.

Kiedys jeden z zawodników zademonstrował kilku niezłym szachistom i sędziemu fragment partii arcymistrza Lwa Poługajewskiego. Wszyscy jednomyślnie stwierdzili, że Poługajewski nie próbował wygrać partii normalnymi środkami, czyli wygrać partię na szachownicy, a nie przez czas.

Wtedy ten sam gracz pokazał wszystkim obecnym komentarz silnego arcymistrza, który stwierdził, że Poługajewski niezwykle precyzyjnie rozgrywał przedstawioną pozycję i drobnymi kroczkami stale zwiększał przewagę i prowadził partię do zwycięstwa.

Przykład ten nie miał na celu zdyskredytowania grupy zawodników, ale miał pokazać trudności jakie istnieją przy ocenie gry niektórych szachistów, a przecież zgodnie z przepisami art. 10.2 (d) nie ma możliwości składania apelacji od decyzji sędziego w przypadku mylnej oceny.

Przepis ten był dyskutowany na Kongresie FIDE w Dreźnie w 2008 roku i pojawiła się propozycja wykreślenia art. 10.2 (d).

Artykuł 12.6 Kodeksu

Art. 12.6. Zabronione jest odwracanie uwagi przeciwnika lub przeszkadzanie mu w grze w jakikolwiek sposób, włączając w to nieuzasadnione reklamacje i propozycje remisowe.

Przykład z praktyki. W turnieju granym tempem klasycznym z szybkim finiszem, bez dodatku sekundowego, pod koniec rundy arbiter był świadkiem następującej sceny. Zawodnik grający białymi miał 6 minut, ale jednocześnie jakoś mniej i kompletnie przegraną pozycję. Natomiast gracz mający czarne bierki miał mniej niż 3 minuty i naturalnie, zgodnie z przepisami przestał prowadzić zapis posunięć.

Dwa-trzy razy z rzędu, czarne w celu oszczędzenia kilku sekund, wykonywały kolejne posunięcie w momencie, kiedy grający białymi jeszcze trzymał bierkę w rękę stawiając ją na inne pole, nie mówiąc o tym, że nie zdążył nacisnąć zegara. Białe nie protestowały, a sędzia spokojnie obserwował wydarzenia, gdyż była to ostatnia partia rundy. Zwracał czarnym uwagę, że powinny pozwolić białym postawić bierkę na polu, przed wykonaniem swojego posunięcia. Sędzia zdawał sobie sprawę, że w chwili gdy czarne wykonywały swój „przedwczesny ruch”, białe mogły zmienić koncepcję i postawić bierkę na innym polu.

Czarne, po zwróconej uwadze zaczęły wypełniać zalecenie sędziego. Nikt nie składał protestu, mimo, że sędzia popełnił poważny błąd, bowiem powinien żądać, aby czarny wykonywał posunięcie dopiero po naciśnięciu zegara przez białe, zgodnie z art. 6.8.

Artykuł 6.7

Art. 6.7. Każdy zawodnik, który pojawi się przy szachownicy (stoliku) z opóźnieniem większym niż jedna godzina w stosunku do regulaminowego czasu rozpoczęcia sesji, przegrywa partię, chyba że w regulaminie turnieju są określone inne wymagania lub sędzia podejmie inną decyzję.

Wielu sędziów kwestionowało ten przepis, gdyż jest umieszczony w rozdziale „A”, a więc obowiązuje również w szachach szybkich i blitzach, co wygląda śmiesznie, nawet biorąc pod uwagę końcowy fragment artykułu.

Na Kongresie w Dreźnie, w świetle dyskusji na Kongresach ostatnich trzech lat, była przeprowadzona analiza regulaminu olimpijskiego, który w ogóle zabraniał się spóźniać na rundę i nawet sekundowe spóźnienie pociągało za sobą walkower. W trakcie dyskusji pojawiły się propozycje ograniczenia spóźnienia do 30 minut lub do kwadransa, a w przypadku szachów szybkich ograniczenie do 5 minut, a w blitzach do dwóch minut.

W gruncie rzeczy trudno znaleźć dyscyplinę sportu, w której można się spóźnić na start i dlatego olimpijski przepis ma swój sens. Zdarzały się na tym tle różne nieprzyjemne sytuacje.

Przykładowo na meczu o MŚ FIDE w Lozannie w 1998 roku, pomiędzy Karpowem i Anandem, który sędziowałem wspólnie z Geurtem Gijssenem, przed pierwszą partią, o godz. 14.30 miała się odbyć skromna ceremonia otwarcia meczu.

Punktualnie przybyli wtedy ówczesny prezydent MKOl Antonio Samaranch, prezydent FIDE Kirsan Iljumżinow, obaj sędziowie oraz Anand. Nie pojawił się Karpow i mieliśmy problem, czy włączyć zegar Karpowa, wykluczając ceremonię otwarcia meczu, czy też czekać na Karpowa, opóźnić ceremonię otwarcia i wtedy uruchomić zegary. Gijssen podjął decyzję aby poczekać na Karpowa, ale nie dłużej niż 5 minut. Po 4 minutach przybył Karpow i odbyła się ceremonia otwarcia i wręczenia medali MKOl dla zawodników i sędziów. W pewnym sensie można zrozumieć Karpowa, że chciał uniknąć zdjęć, ale przecież publicity i sponsorzy są niemniej ważni i trudno znaleźć kompromis w takiej sytuacji.

* * *

Z turniejowej praktyki

Tadeusz Agaciński, sędzia wielu imprez szachowych w Polsce i w Czechach podzielił się kilkoma refleksjami.

W nawiązaniu do prowadzenia zapisów przez sędziów w trudnych warunkach niedoczasowych lub w blitzach proponuje, aby w ekstremalnych warunkach ograniczyć się do zapisywania jedynie pól docelowych, bez nazw figur, co zdecydowanie przyspiesza tę czynność. Sprawdzał to prowadząc zapis dwóch partii jednocześnie na jednym z turniejów.

Na tle sędziowania imprez juniorów, wspólnie z FA Waldemarem Kopydłowskim, stwierdził, że sędziowie powinni być zapraszani na zajęcia z młodzieżą (postuluje to od lat Konferencja Sędziowska), bowiem ze znajomością przepisów na turniejach juniorów nie jest najlepiej. Do dzisiaj wielu juniorów najpierw zapisuje posunięcia (przed wykonaniem), pieczołowicie skrywając zapis przed przeciwnikiem, a tym bardziej przed sędzią nie mając pojęcia, że popełniają "podwójne przestępstwo".

Potwierdził raz jeszcze istnienie tzw. kumoterstwa w szachach, zwanego też „spółdzielnią”, które obejmują wiele nacji. Przed rokiem w Pardubicach w openie „B” dwaj Słoweńcy grali na wysokiej drugiej szachownicy, a remis praktycznie wyrzucił obydwu poza strefę medalową. W tej sytuacji jeden z nich nie przyszedł na partię (*gdyby „przegrał” przy szachownicy, to porażka liczyłaby się do rankingu FIDE*), a drugi dzięki temu "wygrał" turniej. Niestety nie wie jak postąpili sędziowie, bo nie jest to łatwy przypadek do rozstrzygnięcia.

Tadeusz Agaciński przytoczył też ciekawy przypadek z Festiwalu w Pardubicach. Otóż pod koniec rundy przyszedł do niego młody Niemiec, grający de facto w innym openie niż ten który sędziował nasz korespondent ze skargą, że skrzywdził go czeski sędzia nie uznając prawidłowo złożonej reklamacji trzykrotnego pojawienia się tej samej pozycji. Partia była kontynuowana i młody Niemiec partię przegrał a blankiety zostały podpisane. Sprawa nie podlegała "jurysdykcji" Agacińskiego, ale ze względu na barierę językową poszedł z Niemcem do czeskiego sędziego i pełnił tylko rolę tłumacza. Okazało się (z relacji czeskiego sędziego) , że Niemiec w sposób prawidłowy złożył reklamację remisu , ale czeski sędzia jej nie uznał, bo nie zgadzał się z tym, że pozycja powtórzyła się trzykrotnie. Czeski kolega niezbyt się "przyłożył" do sprawy, bo zamiast sprawdzić partię na szachownicy, w ocenie kierował się tylko zapisem partii.

Pewnym usprawiedliwieniem sędziego był fakt, że tylko dwaj arbitrzy sędziowali open liczący ponad 200 zawodników przy zegarach mechanicznych (tempo 2h/40pos + 1h na dokończenie) i w takiej sytuacji mieli pełne ręce roboty.

Niemiec odwołał się do jury appeal , której przewodniczył znany IA Otto Gutdeutsch z Austrii, który długo zastanawiał się jaki wydać werdykt. W końcu zdecydował, że wynikiem partii powinien być remis, co zresztą wzbudziło poważne wątpliwości u Tadeusza Agacińskiego.

Jego zdaniem sprawa była prosta , błąd popełnili Niemiec (podpisując blankiet) i sędzia czeski. Wynik powinien być utrzymany w mocy, a sędzia powinien być ukarany upomnieniem. Dla wyników turnieju ta partia nie miała wielkiego znaczenia, bowiem była grana na jednej z dalszych szachownic, a o werdykcie jury d'appel mogły zadecydować „naciski” organizatorów, którzy chcieli uniknąć jakichkolwiek uwag pod adresem miejscowego arbitra.

Komentarz A.F.

Naturalnie rację ma Tadeusz Agaciński. Sprawa jest elementarna. Podpisanie blankietu partii kończy sprawę, czyli Niemiec przegrał! Wyjątkiem może być sytuacja, gdy jednym z zawodników jest bardzo młody uczestnik, bo niekiedy tak się zdarza, że jego partner - starsza osoba - wymusza na nim podpisanie blankietu.

Jeżeli zawodnik podpisze sam, to koniec sprawy, niezależnie od tego czy orientuje się w przepisach i zaistniałej sytuacji, czy też nie, bo i takie rzeczy zdarzają się!

Sędzia powinien dostać upomnienie, to też oczywiste, chociaż pewnym usprawiedliwieniem mogły być praktyczne trudności opisane przez Tadeusza Agacińskiego. W takim przypadku sędzia mógł poprosić kogokolwiek na sali, do którego ma zaufanie, aby sprawdził partię i wyraził mu swoją opinię! Mógł mieć w tym momencie inne kłopoty, np. obserwację ważnego niedoczasu. Nie powinien czytać z zapisu partii, chyba że jest młodym wiekiem arcymistrzem lub mistrzem, którzy wszystko pamiętają.

Sędzia nie ma prawa uznania partii za mało ważną, bo dla grających każda partia jest ważna, tym bardziej, że może przynieść odpowiednie zyski rankingowe, a przykładowo rok później przeciwnikowi Niemca może zabraknąć np. dwa punkty rankingowe do awansu do jakiejś drużyny itp.

Kumoterstwo występuje wszędzie, po słynnej już partii Soćko - Foisor, opisanej w nr 11-2008 winni okazali się dziennikarze (!!), bo zwrócili uwagę na złą reakcję sędziów. Zabroniono im więc wstępu na arenę turniejową. Natomiast sędziowie którzy wykazali brak elementarnej wiedzy pozostali nietknięci.

Kraków, 13.12.2008r.

XXIV Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych Relacja IA Ulricha Jahra

W dniach 13–14 grudnia 2008 r., przy licznej frekwencji sędziów z 12 województw, odbyła się w Krakowie 24. Ogólnopolska Konferencja Sędziów Szachowych. Miejsce konferencji było większości uczestników znane, gdyż tu, w hotelu OPTIMA przy ul. Malborskiej, w ostatnich latach kilkakrotnie odbywały się ogólnopolskie zebrania sędziów, a często też kursy sędziowskie organizowane przez działaczy Małopolskiego Związku Szachowego. Tegoroczna konferencja miała wyborczy charakter, była organizowana krótko po Olimpiadzie Szachowej i Kongresie FIDE, na którym uchwalono szereg zmian przepisów gry i turniejowych, nic dziwnego że do Krakowa zjechała nieomal cała czołówka aktywnych sędziów szachowych. Konferencja była dobrze przygotowana. Na stronie Polskiego Związku Szachowego od dłuższego czasu było umieszczone sprawozdanie z działalności, w którym się również rozliczenie uchwał poprzednich konferencji kończącej się kadencji kolegium Sędziów PZ-Szach.

Obrady otworzył Andrzej FILIPOWICZ, witając przybyłych sędziów i informując wstępnie o ważnych zmianach przepisów gry i turniejowych FIDE, które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2009 r. Przepisy FIDE mogą być zmieniane co cztery lata. Najważniejszą zmianą w układzie przepisów FIDE jest zaostrenie dyscypliny turniejowej, którą trzeba będzie również stopniowo wprowadzać w Polsce.

Na przewodniczącego obrad zaproponował Zygmunta RYLLA (Małopolska), wniosek został przyjęty jednogłośnie. Zygmunt RYLL, należący do najstarszych przedstawicieli środowiska sędziowskiego w Polsce, prowadził obrady sprawnie i z charakterystycznym poczuciem humoru. Wprowadziło to od początku swobodną, koleżeńską atmosferę na sali. Współprzewodniczącym konferencji został wybrany Bogdan OBROCHTA (Śląsk). Obrady protokołował Ryszard EWERT (Małopolska).

Na początku konferencji wspomniano zmarłych w ostatnim czasie sędziów szachowych: Jana FRANKIEWICZA, Stanisława MICHALSKIEGO, Alojzego ORLICKIEGO, Edwarda SZYMAŃSKIEGO, Jana BORKA, Stefana WITKOWSKIEGO, Czesława WESOŁOWSKIEGO, Marka ŁOBEJKO i Romualda BUJNICKIEGO. Tych, którzy odeszli, zebrani uczcili chwilą ciszy.

Porządek konferencji, opublikowany w Internecie w październiku br., został przyjęty bez uwag. W skład Komisji Mandatowej weszli Stefan HAŁUBEK DS i Kazimierz KOZUBAL PK. Komisja Uchwał i Wniosków została wybrana w składzie Tomasz PTASZYŃSKI SL, Magdalena JUDEK WP i Paulina KAMIŃSKA MP, a do Komisji Skrutacyjnej wybrano Ryszarda KRÓLIKOWSKIEGO MP, Marię MICHALSKĄ KP i Antoniego PROKOPCZUKA OP, który został przewodniczącym komisji.

Andrzej IRLIK przedstawił organizację pracy kolegium Sędziów Małopolskiego Związku Szachowego. MZSzach zorganizował w ostatnim okresie dwa seminaria w Szczurowej (szkolenia prowadzili: Piotr JANIK – transmisje internetowe partii oraz Adam CURYŁO – obsługa programu Chess Arbiter) i egzaminy na sędziów klas okręgowych. Związek zrzesza obecnie 36 aktywnych sędziów szachowych, wśród nich pięciu sędziów klasy FIDE, aktywnie pracują w kolegium PZSzach, organizują ogólnopolskie konferencje sędziowskie.

Sprawozdanie z działalności kolegium Sędziów PZSzach złożył Andrzej FILIPOWICZ. Szczegóły sprawozdania zostały opublikowane w biuletynie nr 2 kolegium, na stronie Internetowej PZSzach, dlatego na konferencji przewodniczący kolegium zrelacjonował tylko skrót sprawozdania. Głównym zadaniem kolegium, oprócz podnoszenia kwalifikacji sędziów szachowych w Polsce było pozyskanie sędziowskich tytułów międzynarodowych przez czołowych, aktywnych sędziów polskich.

W czasie trwania kadencji tytuły sędziów klasy międzynarodowej IA otrzymali Witalis SAPIS, Andrzej IRLIK, Rafał SIWIK i Piotr JANIK. Dalszych 19 sędziów otrzymało tytuły sędziów klasy FIDE FA. Jest to największy przyrost w całej działalności PZSzach. Kolegium Sędziów zorganizowało cztery ogólnopolskie konferencje sędziowskie (trzy w Krakowie i jedną w Licheniu, a następną proponuje zorganizować w Toruniu) oraz dwa centralne kursy sędziowskie w Licheniu i Ustroniu. Członkowie Kolegium dobrze wywiązali się ze swoich obowiązków. Analizowano i interpretowano kilka przypadków wykroczeń sędziów podczas centralnych zawodów szachowych, prowadzono również analizę sprawozdawczości sędziowskiej. Niektórzy sędziowie nie dopełniają jeszcze tego podstawowego obowiązku, tłumacząc się brakiem wynagrodzenia za napisanie sprawozdania. Jest to oczywiście postępowanie niewłaściwe i tacy sędziowie powinni być odsuwani od pracy. Kolegium analizowało również zachowania sędziów na sali turniejowej. Chodzi o przestrzeganie ogólnie uznanych norm etycznych i dyscyplinarnych. Nie było wprawdzie wniosków dyscyplinarnych, ale w kilku przypadkach zwrócono uwagę sędziom niewywiązującym się prawidłowo ze swoich obowiązków.

Adam CURYŁO utworzył Centralny Rejestr zawodników, sędziów i trenerów oraz zaprojektował program ChessArbiter, obecnie już powszechnie stosowany w turniejach szachowych w Polsce, choć formalnie nie jest jeszcze zatwierdzony przez FIDE (do usunięcia są dwa drobne odchylenia w kojarzeniach środkowych grupach punktowych), jednak sprawozdania sporządzone przy pomocy CA są honorowane bez zastrzeżeń. Brak formalnego zatwierdzenia spowodował ściągnięcie zalecanego przez FIDE programu HERZOGA Swiss Manager, który ma już polską wersję. W CR znajdują się nazwiska około 22 tysięcy polskich szachistów, sędziów i działaczy. Lista nie jest jeszcze pełna z powodu opieszałości niektórych wojewódzkich Związków szachowych i powinna być definitywnie uzupełniona w najbliższym czasie.

Zenon CHOJNICKI regularnie sprawdza wszelkie sprawozdania sędziowskie i przesyła je do FIDE gdzie stał się postacią znaną i akceptowaną z powodu włożonej pracy. Dzięki niemu PZSzach nie ma problemów z klasyfikacją i ewidencją w FIDE.

Zygmunt RYLL pomagał w rozwiązywaniu wielu spraw sędziowskich, Witalis SAPIS opracował znowelizowany regulamin kolegium Sędziów oraz status sędziego szachowego. Bogdan OBROCHTA i Andrzej IRLIK organizowali kursy i konferencje sędziowskie oraz aktualizowali rejestry sędziów, wszyscy członkowie kolegium prowadzili wykłady na kursach i sędziowali ważne imprezy szachowe w kraju. Sędziów głównych na zawody klasyfikowane przez FIDE zatwierdzał Andrzej FILIPOWICZ, który reprezentował Polskę we władzach FIDE i utrzymywał bieżący kontakt z odpowiednimi komisjami Międzynarodowej Federacji Szachowej. Decy-

zje kolegium Sędziów były podejmowane głównie poprzez korespondencję elektroniczną i głosowanie z pomocą e-maili.

Większość uchwał konferencji została zrealizowana. Sędziowie szachowi w Polsce otrzymują różnorakie honoraria za swoją pracę, składają się na to możliwości finansowe organizatorów oraz fakt wykonywania różnych czynności niewchodzących bezpośrednio do obowiązków sędziego np. włączanie się do organizacji turniejów, pisanie biuletynów, tworzenie bazy partii szachowych itp.

W mijającej kadencji utworzono nowy tytuł sędziego klasy młodzieżowej, dla młodych działaczy poniżej 18 roku życia. Osoby te mogą pełnić funkcje asystenta sędziego.

W Polsce pojawił się problem niedozwolonej pomocy podczas rozgrywania partii turniejowych. Są to poważne wykroczenia, podlegające karom dyscyplinarnym. Sprawy są trudne do badania i nie mogą być rozstrzygane bez mocnych dowodów. Osoby, które korzystały z niedozwolonej pomocy zostały potępione przez środowisko szachowe.

Sprawozdanie Komisji Mandatowej złożył Stefan HAŁUBEK. W obradach uczestniczyło 54 delegatów z 12 związków wojewódzkich, wśród nich częściowo prezes PZSzach Jan KUSINA – sędzia klasy państwowej. Wśród delegatów było 12 sędziów IA, 17 sędziów FA, 13 – klasy państwowej i 12 klasy pierwszej. Próby sprawdzenia podczas obrad licencji sędziowskich delegatów nie powiodły się, w przyszłości należy dokonać tych czynności przed konferencją. Najliczniej na konferencję przybyli sędziowie z Małopolski (12) i Mazowsza (10). Inne związki reprezentowali: KP – 6, LU – 5, PK, SL i WP po 4, DS – 3, PO i LD po 2, a SK i OP reprezentowali pojedynczy sędziowie. Cztery związki nie delegowały żadnego sędziego na konferencję: Lubuski, Podlaski, Warmińsko-Mazurski i Zachodniopomorski.

Uchwalone przez Kongres FIDE w Dreźnie zmiany przepisów FIDE referował Andrzej FILIPOWICZ, który dysponował materiałami z 8 grudnia 2008 r. Zaznaczył, że zmiany ulegają jeszcze drobnym korektom i formalnie będą opublikowane przez FIDE dopiero w marcu 2009 r., a obowiązywać będą od 1 lipca 2009 r.

Pkt. 3.7e. *Przy promocji pionka musi być on wymieniony (w ramach tego samego posunięcia) na tym samym polu w hetmana, wieżę, gońca lub skoczek tego samego koloru. Promocja pionka jest zakończona gdy nowa figura dotknie pola przemiany.*

Pkt. 3.8.2. Roszada musi być wykonana wzdłuż linii 1 zawodnika grającego białym kolorem lub 8 grającego czarnym kolorem bierek.

Pkt. 4.4c. Jeśli nie można wykonać roszady jedną z wież, można wykonać roszadę w stronę drugiej wieży (o ile to jest możliwe).

Art. 7 (nowy). Każdy zawodnik, który przybywa do stolika po rozpoczęciu sesji gry, przegrywa chyba, że sędzia postanowi inaczej. Organizator może w regulaminie zawodów dopuścić jakiś czas opóźnienia. W turniejach mistrzostw kontynentów i świata FIDE nie dopuszcza się jakiegokolwiek opóźnienia. Składy zespołów w rozgrywkach drużynowych muszą być zgłoszone przed rozpoczęciem zawodów (termin określa organizator).

Art. 8. Inwalida może wyznaczyć asystenta do zapisywania czy przełączania zegara, ale musi go zaakceptować sędzia.

Art. 9. Remis występuje gdy zawodnik nie może dać mata przy dowolnym przebiegu partii. Przy przekroczeniu czasu możliwy jest rezultat 0:0,5 (jeśli przeciwnik zawodnika przekraczającego czas nie może dać mata).

Art. 9.1. W regulaminach turniejowych powinny być umieszczane klauzule, że zawodnik nie może zgodzić się na remis przed określoną liczbą posunięć (np. 30). Przypadki trzykrotnego powtarzania posunięć muszą być odnotowane przez sędziego w sprawozdaniu i zapisie partii, a zawodnicy nadużywający ten przepis mogą być karani za unikanie walki.

Art. 9.4. Partia może być uznana za remisową jeśli reklamacja została zgłoszona przez zawodnika na posunięciu i to posunięcie zostało zapisane na blankiecie (ale niewykonane na szachownicy).

Art. 9.5b. Jeśli sędzia stwierdzi, że reklamacja była nieuzasadniona, dodaje przeciwnikowi 3 minuty na zegarze (bez innych manipulacji).

Art. 10.2. Szybki finisz. Jeśli arbiter opóźni decyzję, może ustalić wynik partii później, ale musi to zrobić natychmiast po zakończeniu czasu gry. Decyzja sędziego jest ostateczna.

Art. 12.3. Bez pozwolenia sędziego zawodnik nie ma prawa wnosić na salę gier urządzeń elektronicznych (w tym zegarków z sygnalizacją dźwiękową), chyba że są kompletnie i na stałe wyłączone. Jeśli urządzenie elektroniczne wyda jakikolwiek dźwięk, partia jest przegrana.

Art. 13.7. Jakiegokolwiek uwagi co do przebiegu partii turniejowej można zgłaszać wyłącznie do sędziego zawodów. Dotyczy to również widzów, którzy

mogą informować sędziego o powstałych nieprawidłowościach. Zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na sali turniejowej dotyczy wszystkich obecnych (widzów, zawodników nie grających itp.).

Listy rankingowe będą publikowane co dwa miesiące. Ranking FIDE zostaje obniżony z dniem 1 lipca 2009 r. do poziomu 1200 p.

Palenie papierosów będzie możliwe tylko w miejscach akceptowanych przez organizatorów i sędziego. Nie dopuszcza się wychodzenia z sali gier bez zgody sędziego. Sędzia przed zawodami jest zobowiązany do przejrzenia regulaminu turnieju i weryfikacji zgodnie z nowelizowanymi przepisami FIDE.

Szachy szybkie zostały zdefiniowane poniżej 60 minut dla każdego z zawodników. Partia z czasem 60 i więcej minut jest traktowana jako szachy klasyczne z możliwością zmiany rankingu FIDE. Dotyczy to również temp z kontrolami i dodawaniem czasu po każdym posunięciu. Np. tempo 15 minut na partię i po 10 sekund na każde posunięcie jest partią szachów szybkich (15 minut + 60×10 sekund = 25 minut).

Dla partii błyskawicznych stosuje się przepisy jeśli regulaminowy czas trwania jest poniżej 15 minut. Dotyczy to również kombinowanych temp gry z dodawaniem czasu na każde posunięcie.

Jeśli w szachach szybkich i błyskawicznych przy każdej partii jest sędzia, należy traktować ją jako partię szachów klasycznych. Sędzia ma prawo zatrzymać grę jeśli opadły obydwie chorągiewki sygnalizacyjne, czego nie zauważyli zawodnicy. Nieprawidłowy ruch nie może być skorygowany po przełączeniu zegara, chyba że obydwa przeciwnicy dobrowolnie się na to zgodzą.

W mistrzostwach świata i kontynentów FIDE przyjęło tylko sześć możliwych temp gry.

Do wyborów na przewodniczącego kolegium Sędziów PZSzach zgłoszono tylko jednego kandydata, którym był Andrzej FILIPOWICZ. W tajnym głosowaniu wzięło udział 51 delegatów, kandydat otrzymał 50 głosów za przy jednym przeciwnym i został wybrany na przewodniczącego w kadencji 2009 – 2012.

Po dokonaniu wyboru przewodniczącego kolegium przystąpiono do zgłaszania kandydatów na członków kolegium Sędziów PZSzach. Andrzej FILIPOWICZ nie zaproponował nikogo, twierdząc że może pracować z demokratycznie wybranymi sędziami, zgłoszonymi z sali obrad. Do władz kolegium zgłoszono 11 osób, którzy wyrazili zgodę na kandydowanie. Byli to: Zenon CHOJNICKI, Andrzej IRLIK, Adam CURYŁO, Andrzej SZEWCZAK, Ulrich JAHR, Agnieszka

BRUSTMAN, Zbigniew PYDA, Bogdan OBROCHTA, Ryszard WIĘCKOWSKI, Witalis SAPIS i Stanisław CICHORZ.

Nie wyrazili zgody na kandydowanie Zygmunt RYLL, Tomasz DELEGA i Rafał SIWIK.

W przeprowadzonym głosowaniu wzięło udział 52 delegatów, oddano 50 głosów ważnych i dwa nieważne. W skład kolegium wchodziły osoby, które otrzymały przynajmniej 25 głosów. Poszczególni kandydaci otrzymali: 48 – Zenon CHOJNICKI PK, 45 – Andrzej IRLIK MP, 43 – Adam CURYŁO SL, 39 – Ulrich JAHR KP, 37 – Bogdan OBROCHTA SL, 28 – Witalis SAPIS PO, 25 – Agnieszka BRUSTMAN MA. Nie zostali wybrani: Stanisław CICHORZ – 21, Zbigniew PYDA – 18, Ryszard WIĘCKOWSKI – 11 i Andrzej SZEWCZAK – 9 głosów.

Wybranych pogratulował prezes Jan KUSINA, który powiedział, że w zawodach o Mistrzostwo Polski powinny być w pełni stosowane przepisy FIDE, w szczególności „zero tolerancji”. W turniejach wojewódzkich i otwartych PZSzach będzie zalecać wprowadzanie do regulaminów pewnych odstępstw od ścisłych reguł FIDE (np. spóźnianie się na rundę do 15 minut itp.).

Dyskusja pierwszego dnia została skrócona ze względu na późną porę. Po kolacji sędziowie spotkali się ponownie na nie protokołowanych rozmowach kularowych, które trwały do późnych godzin.

Drugi dzień konferencji rozpoczął krótkim wystąpieniem Zygmunt RYLL, który stwierdził, że w kolegium Sędziowskim PZSzach działał 17 lat i obecnie wiek nie pozwolił mu na dalsze kandydowanie do władz, ale oczekuje propozycji jako wolny sędzia i obiecuje nadal pisać artykuły do miesięcznika Szachista (kocioł sędziowski).

Andrzej IRLIK dość szczegółowo demonstrował program komputerowy Swiss Manager, stosowany podczas turniejów mistrzowskich FIDE i na Olimpiadzie Szachowej. Licencję programu można nabyć wpłacając kwotę 50 zł na konto bankowe PZSzach. Program posiada wersję polską, oblicza uzyskany ranking lokalny, ale bezpośrednio nie uwidacznia uzyskanych kategorii PZSzach. Wszechstronność programu umożliwia bieżącą publikację przeprowadzanego turnieju na dowolnej witrynie Internetowej. Zawodnicy spóźnieni mogą być dopisywani od dowolnej rundy. Istnieje też możliwość wyłączenia zawodnika z kojarzenia w dowolnej rundzie zawodów.

Bogdan OBROCHTA przedstawił mało znane niuanse programu Adama CURYŁO. Istnieje możliwość importu każdego zawodnika z Centralnego Rejestru PZSzach i oczywiście z listy FIDE. Przy tempach szachów szybkich sędzia po-

winien wyłączyć możliwość uzyskiwania wyższych kategorii szachowych (w PZSzach możliwość nadawania tylko do IV kategorii). Można wybrać opcję drukowanego nazwiska (nie zalecane przy imporcie do plików *.pgn). Przy nazwiskach sędziowie nie powinni bezpośrednio umieszczać symboli kategorii czy innych. Program umożliwia filtrowanie rezultatów i prowadzenie jednocześnie kilku klasyfikacji w ramach jednego turnieju, przy czym każdy widok tabeli można ustawiać indywidualnie.

Program umożliwia generowanie raportu KRAUSEGO, ale sędzia musi pamiętać o wpisaniu dat i godzin poszczególnych rund (a nie przechodzić przez to okienko bez adnotacji). Program CA umożliwia też transmisję partii w Internecie czy na tablicach demonstracyjnych. W przypadku dużych zawodów otwartych można w programie przyjmować zgłoszenia zawodników do zawodów. Program umożliwia prowadzenie punktacji drużynowej i indywidualnej.

Andrzej FILIPOWICZ przekazał zebranym, że Andrzej IRLIK został wiceprzewodniczącym kolegium Sędziów PZSzach. Podał również informacje z FIDE.

Przepisy FIDE będą zmienione w kwestii nadawania tytułu arbitra FIDE. Kandydaci będą przechodzić seminaria od 1 lipca 2009 r., muszą w podstawowym stopniu opanować konwersację w języku angielskim oraz posiadać umiejętność operowania programami szachowymi i edytorem Word czy programem kalkulacyjnym Excel, a ponadto prawidłowo obsługiwać zegary elektroniczne.

Seminaria będą organizowane przez trzyosobowy zespół FIDE składający się z przedstawiciela FIDE, członka krajowej federacji i lektora aprobowanego przez FIDE. Sędziowie klasy FIDE będą podzieleni na cztery grupy A, B, C i D, w zależności od ich umiejętności i aktywności na arenie międzynarodowej.

Po dwóch latach braku aktywności sędzia spada z tej listy. Zaleceniem FIDE jest aby każdy sędzia podejmował również funkcje asystenta, nie rezygnując z werdyktów bezpośrednio przy szachownicy. Brak takiej praktyki powoduje wtórny analfabetyzm u osoby podejmującej wyłącznie funkcje sędziego głównego. FIDE apeluje do federacji krajowych o większe przeszkolenie kobiet na stanowiskach sędziów szachowych. Podczas Olimpiady Szachowej w Dreźnie odczuwało się znaczny brak kobiet sędziujących poszczególne mecze. W zamiarach FIDE jest rozpowszechnienie elektronicznej szachownicy, którą filtruje kamera co 1 sekundę i daje możliwość odtworzenia każdej partii turniejowej.

Na zakończenie konferencji zebrani podjęli uchwałę do realizacji przez kolegium Sędziów PZSzach:

- a) *Sędziowie klas centralnych wnoszą opłaty licencyjne bezpośrednio na konto PZSzach.*
- b) *Należy wprowadzić dwa typy sprawozdawczości z turniejów szachowych (pełne do FIDE i uproszczone).*
- c) *Po ukazaniu się zatwierdzonych przepisów gry i turniejowych FIDE, kolegium powinno opublikować nowelizację w postaci wkładki do kodeksu szachowego.*
- d) *Należy uaktualnić witrynę kolegium Sędziów PZSzach, następnie prowadzić ją możliwie bieżąco, z zaleceniem wprowadzenia forum dyskusyjnego sędziów uprzednio zarejestrowanych.*
- e) *Umożliwić wpisy do legitymacji sędziów klasy młodzieżowej i uaktualnić w tym zakresie Centralny Rejestr PZSzach.*
- f) *Zaleca się wystąpienie o zwiększenie stawek sędziowskich za sędziowanie zawodów szachowych.*

Ogólnopolska konferencja sędziowska w 2009 r. będzie organizowana w Toruniu. Termin tej konferencji jest uzależniony od ukazania się znowelizowanych przepisów gry i turniejowych FIDE. Na tym konferencję sędziowską zakończono.

